

Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

Õpilasele on tähtis kujuneda loovaks, aktiivseks, teadlikuks ja vastutavaks isiksuseks. See saavutatakse läbivate teemade kaudu, mis puudutavad õpilase isiksuse ja sotsiaalse arengu seisukohalt olulisi eluvaldkondi, mida ükski õppeaine eraldi ei käsitle. Nendest lähtuvalt tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid. Viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi, ülekoolilisi ja maakondlikke projekte, korraldatakse huviringide tegevust. Teemaatilised rõhuasetused on kooliastmeti erinevad. Nende valikul arvestatakse õpilase elukogemusi ja toimetulekut.

Lõimingud igapäevaelus, ümbritseva keskkonnaga ja erinevate õppeainete vahel esitatakse täpsemalt ainekavades.

Läbiva teema „**Elukestev õpe ja karjääri kujundamine**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Teema käsitlemine I kooliastmes:

- kujundada õpilastes positiivset hoiakut õppimisse ning toetada esmaste õpioskuste omandamist
- õpilased õpivad tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma

Teema käsitlemine II kooliastmes:

- pöörata tähelepanu õpilaste sotsiaalsetele- ja toimetulekuoskustele, nende huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele
- aidata õpilastel kujundada põhilisi õpioskusi, suhtlemis- ja enesekontrollioskusi
- tutvustada õpilastele erinevaid elukutseid

Teema käsitlemine III kooliastmes:

- teadvustada õpilaste võimeid, huve, vajadusi ja hoiakuid (ettevõtlusõpe 9. klassis)
- arendada õpilastes õpioskusi, loovust, algatusvõimet
- arutleda õpilastega, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia (koostöö Töötukassa nõustajatega, karjääritunnid)
- vahendada õpilastele teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luua võimalus saada kutsenõustamist (koostöö Töötukassa nõustajatega, karjääritunnid, õpilasnõustaja, sotsiaalpedagoog))

Läbiva teema „**Keskkond ja jätkusuutlik areng**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks

ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab, kaitseb ja väärtustab keskkonda.

Teema käsitlemine I kooliastmes:

- pöörata õpilaste tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele

Teema käsitlemine II kooliastmes:

- keskenduda õpilastega peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele
- arendada õpilastes säästvat suhtumist ümbritsevasse ja väärtustada elukeskkonda
- õpilased õpivad toimima keskkonda hoidvalt (keskkonnaprojektid)

Teema käsitlemine III kooliastmes:

- kujundada õpilastes arusaama loodusest kui terviküsteemist ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja loodusressurssidest
- kujundada õpilastes arusaama keskkonna väärtustest ja tähtsusest globaalses tähenduses
- õpilased õpivad hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi (keskkonnaprojektid, õppekäigud)

Läbiva teema „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ning kodanikualgatuse tähtsust.

Teema käsitlemine I kooliastmes:

- rõhutada õpilastele koostöö ja ühiste otsuste tegemise olulisust ja kogemust (koostöö Noortekeskusega)
- tutvustada õpilastele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone (Noored kotkad, Kodutütred), milles õpilased saavad osaleda

Teema käsitlemine II kooliastmes:

- innustada ja toetada õpilaste initsiatiivi ja iseseisvat tegutsemist ühiste eesmärkide nimel ning sellega kaasneva vastutuse ja kohustuse võtmist (koostöö Noortekeskusega)

Teema käsitlemine III kooliastmes:

- suunata õpilasi tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustust
- mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse (ettevõtlusprojektid)

Läbiva teema „**Kultuuriline identiteet**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust, on kultuuriliselt salliv ja

koostööaldis ning suhtub lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse. Oluline on pakkuda õpilasele võimalusi osaleda oma kultuurikeskkonna tavades.

Teema käsitlemine I kooliastmes:

- aidata õpilastel jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile
- kujundada õpilastes meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi ja toetada uudishimu uue ja erineva suhtes

Teema käsitlemine II kooliastmes:

- kujundada õpilastes positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist
- õpetada õpilastele respektima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust

Teema käsitlemine III kooliastmes:

- pakkuda õpilastele võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises
- tutvustada oma kultuuri ja kooli rahvusvaheliste projektide kaudu

Läbiva teema „**Teabekeskond ja meediakasutus**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas.

Teema käsitlemine I kooliastmes:

- õpilased õpivad mõistma ning eristama olulisi teateid ebaolulistest
- aidata õpilastel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta

Teema käsitlemine II kooliastmes:

- õpilased harjuvad lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki
- kujundada õpilastes teadmisi internetist ja sotsiaalmeediast ning sellega kaasnevaid ohte
- kujundada õpilastes oskust käituda ja vastutust oma käitumise eest ümbritsevas teabekeskkonnas

Teema käsitlemine III kooliastmes:

- õpilased õpivad mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus ning kasutama meediat teabeallikana
- aidata õpilastel mõista internetis ja sotsiaalmeedias leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta
- suunata õpilasi, et iseseisev teabeotsing muutuks neile harjumuspäraseks

- kujundada õpilastes tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi
- kujundada õpilastes oskust käituda ja vastutust oma käitumise eest ümbritsevas teabekeskonnas

Läbiva teema „**Tehnoloogia ja innovatsioon**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Teema käsitlemine I kooliastmes:

- õpilased õpivad tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid (robotikaring, maakonna Robotikapäev)

Teema käsitlemine II kooliastmes:

- suunata ja kohustada õpilasi kasutama tehnoloogiat erinevates ainetundides ja huvitegevuses, lähtuvalt kooli ja õppetööga seotud praktilistest ülesannetest

Teema käsitlemine III kooliastmes:

- kujundada õpilastes IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes
- aidata õpilastel mõista tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile
- aidata õpilastel mõista ja kriitiliselt hinnata tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid
- arendada õpilastes loovust, koostööoskust ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides (ettevõtlustunnid)

Läbiva teema „**Tervis ja ohutus**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. Suunatakse õpilast leidma ja kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid, omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käitumiseks. Kujundatakse õiget liikluskäitumist, järgimaks liikluses kehtivaid norme ning arvestamaks kaasliiklejaid.

Teema käsitlemine I kooliastmes:

- kujundada õpilastes tervislikke, ohutuid ja turvalisi käitumisviise (matkapäevad, liiklusring 3. klassis)
- aidata õpilastel mõista ohu olemust ja selle tekkepõhjust oma igapäevases keskkonnas (vee- ja liiklusohutuse tunnid)

Teema käsitlemine II kooliastmes:

- pöörata õpilaste tähelepanu väärtushinnangute kujundamisele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad vigastused, ohu tekkimine, alkoholi ja uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus) (matkapäevad, infoleengud, KEAT koolitused)

Teema käsitlemine III kooliastmes:

- kujundada õpilastes ohutust väärtustavaid hoiakuid
- arendada õpilastes tervisliku ja ohutu käitumise oskusi
- korraldada õpilastega ja õpilastele klassiväliseid ennetusprogramme (KEAT koolitused)
- kaasata õpilasi tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse (matkapäevad, infoleengud)

Läbiva teema „**Väärtused ja kõlblus**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi, viisakusreegleid ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Teema käsitlemine I kooliastmes:

- õpilased õpivad tundma iseennast
- aidata õpilastel omandada häid kombeid
- kujundada klassikollektiiv, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning rahvuslikkust

Teema käsitlemine II kooliastmes:

- aidata õpilastel teadvustada ja mõtestada kõlblisi norme
- aidata õpilastel kujundada sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu
- suunata õpilaste isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbliste normide põhjal
- tutvustada õpilastele positiivseid kõlblisi eeskujusid ja ideaale

Teema käsitlemine III kooliastmes:

- tutvustada õpilastele erinevaid maailmavaateid ja religioone nii ajaloos, kui ka tänapäeval
- toetada õpilastes sallivuse ja lugupidava suhtumise kujunemist
- suunata õpilasi arutlema väärtuste ja kõlblisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti, põhjendama oma seisukohti, lahendama suhteprobleeme